

Ehdotus työohjelman sisällöksi, TR6 (pj. Jouni Ponnikas)

Lukuohje

Seuraavassa on TR 6 tekemä ehdotus uuden maakunnan maakuntastrategian työohjelman sisällöksi sekä erillinen ehdotus maakuntastrategian laatimisen aikatauluksi (Liite1). Työohjelman sisältö- ja aikatauluehdotukset sisältävät samalla ehdotukset siitä, mitä asiakokonaisuuksia uuteen maakuntastrategiaan tulee sisällyttää sekä missä järjestyksessä ja aikataulussa strategian laatimisen työvaiheet toteutetaan.

Kainuun tulevan maakuntastrategian sisältökokonaisuudet

Maakuntalain 35 § säädetään, että uudet maakunnat laativat jatkossa maakuntalakiin perustuvat maakuntastrategiat, joissa maakuntavaltuusto päättää maakunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Maakunnassa laaditaan yksi maakuntastrategia, joka kattaa kaikki maakunnan tehtäväalat. Strategiassa tulee huomioida:

- 1) asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen maakunnan tehtävälalla;
- 2) palvelujen järjestämistä ja tuottamista koskevat strategiset linjaukset;
- 3) maakunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) alueiden, alueiden käytön, elinympäristön laadun ja alueen elinkeinojen kehittäminen;
- 5) omistajapolitiikka;
- 6) henkilöstöpolitiikka;
- 7) asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.

Maakunnan strategian tulee perustua arvioon maakunnan tilanteesta strategian laatimishetkellä sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista maakunnan tehtävien toteuttamiseen. Strategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Maakuntastrategia otetaan huomioon maakunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa. Strategia tarkistetaan vähintään kerran maakuntavaltuuston toimikaudessa.

Maakuntastrategiassa on 3 tasoa: 1) Kainuun kehittämisen yhteiset tavoitteet (alue), 2) konsernistrategia (mkl. palvelulupaus), 3) toimet konsernistrategian tavoitteiden toteuttamiseen ja palvelulupauksen toteuttamiseen (palvelustrategia).

Kainuun maakuntastrategian laatimisen työohjelman sisältökokonaisuudet

- 1) Prosessin aluksi tehdään maakuntastrategian sisällön määrittely, missä yhteydessä rajataan tulevan strategian aikaperspektiivi eli se, mihin vuoteen strategian tavoitteet ulotetaan. Laissa veloitetaan että maakuntastrategia uudistetaan vaalikausittain, mikä tarkoittaa, että strategiassa on neljän vuoden päähän ulottuvat tavoitteet. Lisäksi strategiaan tulee arviolta vuoteen 2040 ulottuvat Kainuun kehittämisen pitkän tähtäimen tavoitteet, joita kohden kehitystä viedään lyhyen tähtäimen tavoitteilla. Pitkän tähtäimen tavoitteet koskevat strategian aluetasoa (strategian 1 taso) eli sitä, mihin koko Kainuun kehittämällä pitkällä tähtäimellä pyritään. Konsernistrategialle ja operatiivisille keinoille (strategian tasot 2 ja 3) ei aseteta vuoteen 2014 ulottuvia tavoitteita. Samalla määritellään uuden maakunnan arvot, jotka ohjaavat kaikkea maakunnan kehittämistyötä.
- 2) Suunnitellaan ja aikataulutetaan maakuntastrategian laatimisen poliittinen ohjaus sekä jatkuva vuorovaikutus maakunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kesken. Varmistetaan vuorovaikutuksen ja ohjauksen katkeamaton jatkuminen ennen ja jälkeen maakuntavaalien 10/2018. Laaditaan strategiaviestintäsuunnitelma.
- 3) Toteutetaan tarvittavat Kainuun maakunnan nykytilan analyysit, jotka mahdollistavat riittävän kokonaiskuvan saamisen Kainuun tilanteesta. Hahmotellaan Kainuun mahdollisia tulevaisuuden kehityskulkuja ja tulevaisuuskuvia. Huomioidaan tulevien toimintaympäristön muutosten vaikutukset kun määritellään maakunnan tehtäviä, tavoitteita ja palvelulupauksia.
- 4) Järjestetään maakunta- ja sotevaltuuston ja -hallituksen sekä VATE:n & VATE ohry:n luottamushenkilöseminaari, jossa määritellään suuntaviivat maakuntastrategialle ja uudelle maakunnalle.
- 5) Määritellään maakunnan kehityksen skenaariot, visio ja koko maakunnalle yhteiset ylätasoon tavoitteet, jotka kuvaavat paitsi uuden maakuntaorganisaation myös laajasti koko maakunnan tulevaisuuden tahtotilaa. Tarvitaan laaja osallistuminen tavoitteiden laatimiseen, niiden laaja hyväksyminen sekä sitoutuminen niiden toteuttamiseen (Mahdollisimman laajan osallistamisen ja kuulemisten kautta muodostettu vastaus kysymykseen, mitä Kainuu tavoittelee).
- 6) Uuden maakunnan tulevien tehtävien kartoittaminen ja kokoaminen sisällöiksi uuteen strategiaan: vastuutetaan maakuntauudistuksen TR:t strategian laatimiseen. Määritellään tarkkuustaso, jolla uuden maakuntaorganisaation tehtäväkokonaisuudet tulevassa maakuntastrategiassa kuvataan.
- 7) Määritellään uuden maakunnan yhteinen palvelulupaus sekä määritellään ja jalkautetaan yhteisen palvelulupauksen toteuttamisen toimintamallit kaikille uuden maakuntaorganisaation toimintalohkoille. Käynnistetään uuden maakunnan palvelustrategian laatimisprosessi ja määritellään TR:en vastuut ja työskentely palvelustrategian laatimisessa.

- 8) Suunnitellaan ja käynnistetään maakuntastrategian laatimisen osallistamisprosessit. Varmistetaan ainakin seuraavien tahojen osallistuminen ja kuuleminen strategian laatimisessa: kunnat, järjestöt, yritykset, kansalaiset, uuden maakunnan henkilöstö sekä maakunnan ja kuntien luottamushenkilöt.
- 9) Konsernistrategian ja alueen kehityksen yhteisten tavoitteiden kokoaminen yhdeksi strategiaksi (TR6 tekee ja koordinoi)
- 10) Määritellään konserniohjeet (mm. uuden maakunnan yhtiöiden hallitusten nimeäminen sekä tulevan maakunnan hankintaohjeistus)
- 11) Määritellään ja tehdään kumppanuussopimukset (toimijuus) uuteen maakuntaorganisaatioon kuulumattomien maakunnan keskeisten toimijoiden ja maakunnan kanssa.
- 12) Laaditaan maakuntastrategian toteutumisen mittarit sekä määritellään strategian toteutumisen arviointi- ja seurantasuunnitelma.
- 13) Määritellään, miten sitoutetaan maakunnan organisaation henkilöstö ja luottamushenkilöt sekä muut maakunnan toimijat toteuttamaan alueen kehityksen yhteisiä tavoitteita eli määritellään, miten ylläpidetään ja parannetaan maakuntastrategian ohjausvaikutusta ja vaikuttavuutta.

Kainuun maakuntastrategian laatimisen aikatauluehdotus

TR6:n ehdotus strategian laatimisen aikatauluksi on kuvattu oheisessa liitteessä 1.

Maakuntastrategian työohjelma, aikataulu 2018-2019	2018												2019				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5
Nykytilan analyysi; Tulevien toimintaympäristön muutosten vaikutukset maakunnan tehtäviin, tavoitteisiin ja palvelulupaukseen; Kysely: pol., kunnat, asukkaat, työntekijät (ryhmien näkökulmien saaminen) (arvonäkökulma; työstetään VATE:n /pol pj:n kanssa; konsultti työstää); alueelliset keh.näkymät 16.3.																	
Kuntaliiton maakuntapäivä 24.4.				24.4.													
Maakunta- ja sotevaltuuston ja -hallituksen, VATE & VATE ohry seminaari: suuntaviivat maakuntastrategialle ja uudelle maakunnalle (arvot, visio, tav.)																	
Maakuntastrategian aikaperspektiivin määrittäminen, maakunnan kehityksen skenaariot , visio ja ylätason yhteiset tavoitteet																	
Uuden maakunnan tulevan tehtäväkentän koonti strategiaan (TR:n vastuuttaminen; maakunnan tehtävät strategiaan)																	
Poliittinen ohjaus ja vuorovaikutus luottamushenkilöiden ja strategiaa valmistelevien viranhaltijoiden välillä koko prosessin ajan: Strategian käsittely VATE, VATE ohry sekä MK ja SOTE hallitus & valtuusto kokouksissa koko prosessin ajan kaikissa strategian valmistelun vaiheissa																	
Osallistaminen (kunnat, järjestöt, yritykset, kansalaiset): jatkuva vuorovaikutus koko prosessin ajan																	
Strategiaviestintä: koko prosessin ajan																	
Maakunnan palvelulupauksen määrittely																	
Palvelustrategian määrittely ja kirjoittaminen (TR:n vastuu ja työskentely); Toimintamallien jalkauttaminen ja määrittely kaikille toimintaloikoille																	
Konsernistrategian ja alueen kehityksen yhteisten tavoitteiden kokoaminen yhdeksi strategiaksi (TR6 tekee ja koordinoi)																	
Uuden valtuuston palaute strategiasta ja palautteen huomiointi																	
Maakuntastrategian mittarit sekä toteutumisen arviointi ja seuranta; mahdolliset kump.sopimukset (toimijuus)																	
Maakuntastrategian luonnoksen viimeistely																	
Maakuntastrategian luonnos valmis																	
Uusi maakuntahallitus ja -valtuusto linjaavat strategiaa																	
Maakuntastrategia lopullisesti valmis																	

M
A
A
K
U
N
T
A
V
A
L
L
I
T